

Wat wil de burger?

Velt en Vecht wil betrokkenheid bevorderen

Waterschap Velt en Vecht begint dit najaar burgers interactief te betrekken bij het opstellen van de stedelijke waterplannen. Wat zijn de plaatselijke dilemma's in het waterbeheer? Hoe verlangen de burgers dat ze worden weggenomen? Het uiteindelijke doel, behalve het bevorderen van de betrokkenheid, is een groter draagvlak voor de maatregelen die de waterplannen vergen.

— Jasper Dik

De verandering begint in Coevorden, de Drentse thuisstad van waterschap Velt en Vecht. Voortgezet wordt ze in Ommen, een Overijsselse gemeente in het beheergebied van dit waterschap. De bedoeling is, dat burgers worden betrokken bij het opstellen van de stedelijke waterplannen- op interactieve wijze, wat wil zeggen dat zij meer dan voorheen in staat gesteld worden hun waterwensen kenbaar te maken. De maatregelen waartoe de gemeenten en het waterschap dan uiteindelijk besluiten, moeten als gevolg van die burgerlijke betrokkenheid op een groter draagvlak kunnen rekenen.

— Nu verloopt de communicatie met burgers over waterplannen nog vooral via vertegenwoordigers van bepaalde belangenorganisaties, die bijeen worden gebracht in een klankbordgroep. Het Mens en water geheten project behelst dat het waterschap en de gemeenten nu de leden van die organisaties opzoeken, op reguliere verenigingsbijeenkomsten. Want de Drentse en Overijsselse burgers, zo blijkt uit onderzoek, kennen de naam van het waterschap, weten bij benadering wat het doet, maar vinden tegelijk dat ze van het waterschap te weinig horen, behalve als de belastingaanslag binnenkomt. 'We moeten letterlijk naar de mensen toe', stelt Martine van der Plas, adviseur externe communicatie bij Velt en Vecht. 'Het project sluit aan bij ons beleid voor externe communicatie, want wij willen meer aansluiten bij de belevingswereld van de burger. Wat heeft die te vertellen en hoe kunnen we daar op in gaan haken, bij de projecten waarover we communiceren?' 'Communicatie is toch vooral luisteren', vervolgt Henri Legtenberg, adviseur watermanagement. 'Wat wil de burger? De informatie die het contact met hen ons oplevert willen we gebruiken om plannen te maken die beter op de wensen van die burger zijn afgestemd.'

— Het initiatief is afkomstig van de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM), een groot aandeelhouder in het bedrijf Arcadis, dat de organisatie van Mens en Water begeleidt. KNHM stimuleert het met een subsidie. Andere geldschieters zijn de deelnemende gemeenten en Velt en Vecht. De provincies Drenthe en Overijssel hebben het subsidieverzoek nog in behandeling. Zolang de provinciale

subsidies nog niet zeker zijn, is de verdeling voorlopig zo, dat de KNHM, het waterschap en de gemeente ieder een derde bijdragen.

— Inmiddels is het project nu zo ver gevorderd, dat de deelnemende partijen bezig zijn het plan van aanpak te voltooiën, dat drie doelen beschrijft: 'luisteren wat de burger belangrijk vindt, beelden van de burger verwerken in waterplannen en bestemmingsplannen, en terugkoppelen met de burger wat er met zijn of haar inbreng is gedaan.' Over een paar weken kunnen hopelijk de contacten worden gelegd met de verenigingen, die het waterschap en de gemeente de gelegenheid willen geven de burgers te treffen, te beginnen in Coevorden. Daar is het gemeentelijk waterplan in de eindfase, zodat de communicatie voornamelijk de doelstellingen van dat plan zal betreffen. In Ommen is het de bedoeling dat burgers worden betrokken bij het opstellen van zo'n waterplan.

— Kenmerkend voor het project is, dat het waterschap en gemeente verplicht in de communicatie samen te werken: afgezaan van beide overheden zitten straks op informatieavonden naast elkaar aan tafel om de betrokkenheid van hun burgers te ondergaan. Dat is niet een situatie, benadrukken Legtenberg en Van der Plas, die vanzelf spreekt. 'Water is voor de gemeente maar één aspect van de ruimtelijke ordening, naast wonen en werken, of archeologie. Wij bij het waterschap benadrukken altijd het belang van water', zegt Legtenberg. 'Bij het opstellen van de stedelijke waterplannen schuiven al die belangen in elkaar. Dat moet ook in de communicatie tot uitdrukking komen. Als je dat niet goed op elkaar afstemt snapt niemand het meer.' Een favoriet voorbeeld van een maatregel waarover burgers intensiever geïnformeerd wensen te worden is het uitdiepen van watergangen. Bagger komt overlast veroorzakend langs slootkanten te liggen. 'Als je daar een buurt voor op zijn kop gaat zetten, en je zegt niks, maar begint gewoon, dan stuit dat op weerstand. Het is goed als mensen van te voren weten, dat we van plan zijn om het te gaan doen, waarbij ze ook nog hebben kunnen voorstellen hoe het misschien beter zou kunnen.'

— Wat de bijeenkomsten zullen opleveren is volgens Legtenberg nog niet te overzien.

'Je moet eerst in gesprek gaan. Je moet dus eerst de aandacht vangen van de burgers. Dan kun je vervolgens vaststellen of wat zij willen wel of niet past in bepaalde kaders, zoals die van WB21 en de kaderrichtlijn water. Als je eenmaal interesse kunt wekken voor waterbeheer krijg je ook veel meer begrip voor bepaalde maatregelen. In een klankbordgroep van vertegenwoordigers vind je vaak de klassiek tegengestelde belangen, die van boerenorganisaties tegenover die van de natuurbeheerders bijvoorbeeld. Op een ledenavond verwachten we meer gelijkgestemdheid. Als je je afvraagt wat voor die specifieke doelgroep belangrijk is, kun je veel meer de diepte ingaan.'

— Van der Plas: 'Het waterschap komt bij mensen langs als het iets van ze moet. We hebben hun land nodig voor waterberging of, als de belasting wordt opgelegd, hun geld. We komen een verbod opleggen omdat ze verkeerd aan het lozen zijn. Nu ontstaat er een gelegenheid, waarbij burgers kunnen uitleggen wat ze van ons verlangen. Maar daarvoor is eerst informatie nodig. De inventarisatie tijdens zo'n sessie is ook bedoeld om te verklaren wat allemaal mogelijk is. Wat er allemaal bij komt kijken aan maatregelen, aan richtlijnen waar die maatregelen in moeten passen, dat is iets dat we eerst moeten uitleggen.'

— Legtenberg: 'Het kan zijn, dat de eerste contacten de reactie opleveren: jullie weten meer van het waterschap dan we verwacht hadden. Maar het tegenovergestelde kan ook: goed dat we dit contact even gehad hebben, want dat was hard nodig. Misschien moeten we ook met wat misverstanden afrekenen.'

— Een precieze voorspelling van het verloop van de avonden die de waterschappers met burgers tegemoet zien is nog niet mogelijk. De bedoeling is dat er aan de plannen die de Coevordenaren krijgen voorgelegd nog wat te veranderen valt- wat de burgers willen veranderen is aan hen. Zoals Legtenberg zegt: 'Als we precies wisten wat burgers wilden, hoefden we er niet aan te beginnen. —